

Magyarország 2008-ban

A rendszerváltás idejére Magyarország gazdasági irányítását már régen a neoliberais közgazdászok tervezték meg. A kilencvenes évek elejére a magyar kormányok az ország piacait megnyitották a sokkal fejlettebb technológiákkal rendelkező, tőkeerősebb nyugati vállalatok előtt, hiszen a neoliberalizmus az erősek ideológiája!

A külkereskedelem liberalizálása során a hazai ipar legcsekélyebb védelme nélkül, minden importkorlátozást megszüntettek, és sorra olyan törvényeket hoztak, amelyek a még működőképes vállalatokat is nehéz helyzetbe hozták (lásd: csődtörvény, számviteli törvény, pénzügyi törvény). Ennek a politikának a következményeként a biztosítási szektor majdnem egésze, a bankszektor 4/5-e, a gépipar 3/4-e, az egyéb iparok és szolgáltatások 2/3-a került külföldi kézbe!

Az eredmény mindenki számára ismert: 1989 és 1992 között a GDP 18 százalékkal, az ipari termelés 30 százalékkal, a mezőgazdasági termelés 40 százalékkal esett vissza, csökkentek a reálbérek, és a munkahelyek egyharmada, azaz 1,5 millió munkahely szűnt meg. A magyar gazdaság összeomlás szélére került.

A magyar vállalatok mintegy évi tízmilliárd dollárnyi hazai és külföldi piacot vesztek el, innen származik a fizetési mérleg hatalmas hiánya, és közvetve a költségvetési hiány is!

Ennek a rendszerváltás óta tartó folyamatnak az eredményeképpen az ország gazdasága ma két részre osztható: az egyik szektor teljes egészében külföldi kézben van, a másik szektor pedig, amely a munkaerő 98 százalékát foglalkoztatja, többségében hazai tulajdonban van, de itt is számos területen rendkívül magas a külföldi tulajdonosok aránya.

Ez a szektor majdnem 15 évig növekedett, holott a magyar vállalatok gazdálkodási körülményei lényegesen rosszabbak, mint nyugati versenytársaiké.

Mindebből nyilvánvalóan látszik, hogy a termelőeszközök tulajdona alapvetően érinti a nemzetközi mérlegeinket, az önálló gazdaságpolitikai döntés lehetőségét, és ezen keresztül a nemzeti szuverenitást. A globalizáció elködösített fogalma mögött pontosan az húzódik meg, hogy a termelőeszközök, a felhalmozott tudás tulajdona, amelyek az emberek életét döntően befolyásolják, nem demokratikusan megválasztott állami intézmények kezében vannak, hanem olyan multinacionális konglomerátumok irányítása alatt állnak, amelyek demokratikus úton ellenőrizhetetlenek.

2008 őszén súlyos, talán teljességében még ma sem látható következményekkel járó fordulatot hozott világszerte az Egyesült Államokból induló pénzügyi válság. Újra kell gondolnunk rövid demokráciánk gazdaság- és pénzügypolitikai lépéseit! Az állampolgárok teljes kiszolgáltatottságát a hitellehetőségekkel versenyző bankszektornak meg kell szüntetni, az ésszerű felhasználás, racionális gazdálkodás, és fenntartható növekedés hármására kell hangsúlyt fektetnünk! Az a tarthatatlan pénzügyi-gazdasági helyzet, amelybe Magyarország sodródott és sodorta magát talán lehetőséget ad a túlélés érdekében egy újragondolt, az állampolgárokra, mint partnerekre épülő, hosszútávon működőképes, és növekedést fogantató gazdaságpolitikára. Ennek kiemelt fontosságú alapja az elvesztett hazai és külföldi piacok visszaszerzése kell, hogy legyen, ennek keretében az MSZDP szerint:

a) Kiemelten kell támogatni a hazai vállalatokat!

A jelenlegi helyzetben különösen fontos, hogy a saját erőforrásainkra tudjunk építkezni: a kis-és középvállalkozások megerősítése, működőképessé tétele az Európai Unió gazdaságpolitikai stratégiájának is része! Határozott program kell, amely nem elsősorban adócsökkentést jelent, hanem célzott támogatást és azt

kizárólag a külső egyensúlyt javító tevékenységek érdekében

b) Zárjuk a termelési vertikumokat

A helytelenül végrehajtott privatizáció során a hazai termelők (elsősorban a mezőgazdaság-élelmiszeriparban) beékelődtek a külföldi feldolgozók, valamint nagy- és kiskereskedők. Ez a gazdasági szerkezet nemzetközi összehasonlításban páratlan és súlyos károkat okoz a hazai érdekeknek. Ezen változtatni kell, mégpedig egy régi magyar, valaha jól működő gyakorlat, a "Hangya" típusú szövetkezetek újjáélesztésével, vagyis erőteljes szövetkezéssel, az összefogásban való érdekeltté-tétellel vissza kell szerezni az ellenőrzést a feldolgozás és értékesítés felett.

c) Segítsük vállalkozóinkat a nyugati piacokon!

Ahhoz, hogy az adósságcsapdából valaha is kitörhessünk, erőteljesen kell fejleszteni a hazai vállalkozások exportképességét. Létre kell hozni azokat az intézményeket, amelyek megfelelő állami támogatással (fejlesztések, marketingmunka támogatása, piaci kapcsolatok szervezése) segítséget nyújtanak a magyar tulajdonú vállalkozásoknak ahhoz, hogy a nyugati piacokon terjeszkedhessenek. A külkereskedelmi egyenlegben nagyságrendileg 6 milliárd eurós javulást kell elérni ahhoz, hogy az eladósodási tendencia megfékezhető legyen.

A globalizáció nyertesei és vesztesei

A globalizáció folyamatának eredményeképpen a világon mindenhol a társadalmak egyes részei nyertes, míg más részei vesztes pozícióba kerültek. A globalizáció legnagyobb vesztesei azok a munkavállalók, akik bár munkával és megélhetéssel rendelkeztek, elvesztették munkahelyüket mert kiderült, hogy valaki, valahol a világban alacsonyabb bérért, alacsonyabb költségek mellett képes ugyanolyan hatékonyan elvégezni ugyanazt a munkát. Ennek következményeként Európa gazdag országaiból, a világ szegény országaiba telepedtek le a munkahelyek, amely öngerjesztő folyamatot indított el a legtöbb hátrányosan érintett országban,

A szociális vagy jóléti állam évtizedeken keresztül jól működő, elsősorban skandináv mintapéldája ma megtorpanni kényszerült. Zsákutcája számos kérdést vet föl: hogyan egyesítse a szociáldemokrácia a hagyományos és az újkeletű baloldali értékeket? Hogyan teljesíthető a baloldali globalizáció? Meg tudja-e oldani egyszerre a dinamikus rétegek támogatását és a lemaradók felzárkóztatását?

Ezekre a kérdésekre kell nekünk szociáldemokratáknak hatékony, a társadalom által támogatott, baloldali

hagyományainkat megőrző ugyanakkor az új kihívásokra reagáló megoldást találni.

A gyorsan fejlődő világ új kihívásokkal szembesíti bolygónk összes országát, így az Európai Uniót is: ezek a problémák sokrétűek, így megszüntetésük összetett és együttes cselekvést igényel.

A világ népességének egyharmada csendes szemlélőből globális aktorrá lépett elő: megváltozott a hatalmi egyensúly. A társadalomban is markáns változások következtek be: az Európai Közösségek alapításakor a világ populációjának 21 százaléka volt európai, mostanra ez a szám folyamatosan csökken, és ha ez a tendencia így folytatódik a század közepére az európai népesség csupán 7 százalék lesz.

További sürgető problémákat fed le a fenntartható fejlődés és a globális felelősségvállalás kérdése. Jelenleg az a cél, hogy a Földet a jelenlegi állapotában adjuk át a következő generációnak, ehhez viszont mindenkinek együtt kell cselekednie az éghajlatváltozás megállításában, hiszen ez az egyetlen lehetőség.

Az árvizek, a savas eső, az erdőtüzek, az ökoszférát mind-mind súlyosan károsító tényezők, nem önmaguktól alakultak ki, hanem antropogén hatások következményeként, ezért is tartjuk kiemelkedően fontosnak az állampolgárok egyéni

választásait a környezetvédelem területén, és a következő generáció környezettudatos nevelését.

Ennek érdekében a környezetvédő szervezetekkel karöltve támogatjuk a természetbarát termékek forgalmazását, és környezetbarát előállítási láncok kiépítését, valamint környezetbarát munkahelyek kialakítását.

Ezek mind hozzájárulnak ahhoz, hogy országunk az Európai Unió versenyképes tagjává váljon, és elinduljon a fenntartható növekedés útján.

Az ökoszféra védelme

További sürgető problémákat fed le a fenntartható fejlődés és a globális felelősségvállalás kérdése. Jelenleg az a cél, hogy a Földet a jelenlegi állapotában adjuk át a következő generációnak, ehhez viszont mindenkinek együtt kell cselekednie az éghajlatváltozás megállításában, hiszen ez az egyetlen lehetőség. Önmérsékletet kell tanúsítania mindannyiunknak nemcsak a szennyezésben, de a fogyasztás területén is, hiszen ezt a két tényezőt nem lehet egymástól elkülöníteni! Hatékony környezetgazdálkodásra van szükség, és a « *szennyező felel, és fizet* » elv megfelelő érvényre juttatására.

Az ökológiai katasztrófa elkerülése érdekében számos területen együtt kell cselekednünk:

Meg kell valósítanunk a környezetbarát termelési és gazdálkodási formákat, meg kell őriznünk a természeti erőforrásokat!

El kell érünk a Kiotói Egyezmény céljait az üvegházgázok kibocsátásának csökkentése érdekében, valamint tovább kell fejlesztenünk és teljesítenünk a WHO irányelvein alapuló nemzeti kötelezettségeket a levegő minőségére vonatkozóan!

Meg kell akadályoznunk, hogy a természetes erdők összterülete tovább zsugorodjon, valamint véget kell vetni a vízkészletek túlzott kimerítésének! Megfelelő vízgazdálkodással az Európai Unió húzóállamává válhatunk, meg kell akadályozni, hogy a túlzott párolgás miatt kiszáradjanak a termőföldek, és ezzel a klímaváltozás negative hatásai tovább fokozódjanak.

Több forrást kell biztosítani a Strukturális alapokból a korszerű energiagazdálkodási formák kiépítésére, és támogatására. El kell érni, hogy az Európai Unió minden állampolgárának lehetősége nyíljon arra, hogy otthona energiahatékonyságát fokozza, és ennek köszönhetően energetikailag gazdaságosabbá és környezetkímélőbbé váljon.

Mindezek érdekében támogatjuk azt az elképzelést, hogy be kell vezetni az Európai Unió országaiban az olyan könyvelést, amely beépíti a környezeti költségeket is: a nemzeti jövedelem három fő tulajdonosa eddig az állampolgárok, a gazdaság, valamint az államháztartás volt, ezt ki kell bővíteni a környezetvédelemmel is! A gazdasági növekedés GDP-ben kifejezett mutatóit ki kell egészíteni a társadalmi és környezeti költségekkel!

Fenntartható energiaellátás

A klímaváltozás hatásainak megelőzése érdekében támogatjuk a megújuló valamint környezetbarát energiaforrások használatát, különös tekintettel a biomasszára, és az energianövényekre. Ennek érdekében szükségesnek tartjuk az energianövények szabályozott és ösztönzött termelését.

Európa, és Magyarország energia- és klíma kihívása széleskörű és egységes politikai fellépést igényel, amely figyelembe veszi a társadalmi igazságosság, a környezet védelme és a gazdasági fejlődés követelményeit.

Ki kell állni a nukleáris energia fontossága mellett, jelenleg ez az az energiaforrás amely képes arra, hogy megvalósítsa az energiaellátás biztonságát az Európai Unióban és tagállamaiban.

A következő tíz-tizenkét év döntő fontosságú. A növekvő energia árak legjobban a legszegényebbeket sújtják, a gazdasági válság még jobban felerősíti, a globális felmelegedés hatásait és a társadalmi igazságtalanságokat Magyarországon, Európán belül és a világ többi részén is.

Az energetikai kihívás ráirányítja a figyelmet a természeti erőforrások fenntartható használatára, amellyel megteremthetjük a gyermekeink számára a tiszta és zöld környezetet. Mindezek mellett az energia konvertálható, és nagyon hasznos lesz akkor amikor nem lesz kerete a

társadalomnak arra, hogy import energiával fedezze az ellátását.

Mindezek mellett nem lehet elégszer hangsúlyozni a környezeti fenntarthatóság gazdasági és társadalmi imperatívuszát!

Magyar szociáldemokrácia itthon: Európában

Mi, szociáldemokraták megtartva hosszú múlttal bíró baloldali hagyományainkat, kiemelten fontosnak tartjuk a kor kihívásaira adandó válaszok kidolgozását és az emberek felé való megjelenítését.

Hangsúlyt fektetünk és képviseljük itthon és Európában az oktatás és képzés fontosságát, a munkahelyteremtés központi elvárását, a roma integráció valódi megvalósítását, fogyatékossgal élő embertársaink jogainak és esélyeinek lehető legteljesebb érvényesítését, a keresztényszocialista értékbarátainkkal közösen vallott esélyegyenlőség és szolidaritás elvét, a társadalmi igazságosság és egyenlőség követelményét – a fenntartható, „zöld” gazdasági működőképesség és növekedés érdekében, neoliberais, baloldaliságunk ellen ható elvek érvényesítése nélkül.

Mi, szociáldemokraták valljuk, hogy Magyarország Európa, és Európa Magyarország is. Közösek a céljaink és a problémáink. Magyarország részese lett annak, a ma már 27 tagúvá bővült közös vállalkozásnak, amelyet Európai Uniónak hívunk. Meg kell tanulnunk ebben a lehetőségekkel teli új konstrukcióban élni és jól élni, de hozzá kell szokni ahhoz is, hogy vannak országhatárokon átívelő megoldandó kérdések, amelyek függetlenek nyelvtől, nemzettől, földrajzi fekvéstől és alapvetően politikai beállítódásoktól.

Európa országainak ma közös kihívásokra kell választ találniuk. Ilyen kérdés ma mindenekelőtt a pénzügyi válság,

de nem feledkezhetünk meg a globalizáció tágabb problémaköréről, a klímaváltozás kérdéséről, az idősödő társadalmak jelenségéről sem, amelyek egyként jelentenek potenciális kockázatok valamennyi európai társadalom számára.

Mi, szociáldemokraták, szembenézünk ezekkel a kihívásokkal és széleskörű, teljességre törekvő párbeszédet kezdeményezve megoldást keresünk e kérdésekre. Felül kell emelkedni a provinciális politikai perc-érdekeken, és sokszor a nemzeti érdek helyett is a mindannyiunk életét befolyásoló közösségi kérdések közösségi megoldására kell hangsúlyt helyezni.

Lelket kell adni Európának – Európa mindannyiunké!

Mi, szociáldemokraták hisszük, Jacques Delors szociáldemokrata francia politikus, legendás Európai Bizottsági elnök szavaival élve, hogy „lelket kell adni Európának, mert különben a játéknak vége!”. Meg kell teremteni a feltételeit és módját annak, hogy magukénak érezzék az emberek ezt a nagyszerű konstrukciót, hiszen ők is építik, formálják, ők is a részesei. Az Európai Unió nemcsak egy élettelen, mesterséges, messzi gazdasági együttműködés, hanem az európai kultúrák, népek közös kötőszöve. Fel kell ismerni azokat a lehetőségeket, amelyekkel Magyarország is leteheti névjegyt 1000 éves történelmével, hagyományával a közös európai albumba, amelyre méltán lehet büszke. A tradíciók továbbéltetése és

táplálása, a jövő nemzedékek iránt való kötelességünk, amelyhez hozzá tartozik tágabb környezetünk Európa megismerése is. Ezért mi, szociáldemokraták támogatjuk azokat a kezdeményezéseket, amelyek az Európai Unió emberközelivé tételére és megismertetésére törekednek mind nemzetközi, mind hazai szinten, támogatjuk az országokon átnyúló csereprogramokat, közös kutatásokat. Szorgalmazzuk annak az ötletnek a kidolgozását, hogy közös történelem tankönyv szülessen a régiókban, megadva a lehetőségét szomszédaink és így saját történelmünk teljesebb megismerésére

5. Új Szociális Európa – útban egy igazságosabb és fenntartható társadalom felé

Mi, magyar szociáldemokraták az Európai Szocialisták Pártjának (PES) tagjaként támogatjuk európai pártcsaládunk kezdeményezését és manifesztumát az Új Szociális Európáról, amelyet közösen fogadtunk el a Portóban tartott 7. PES Kongresszuson, 2006 decemberében.

Az új Szociális Európa több modellt jelent egyben: Zöld Európát több és jobb munkahellyel, egy befogadó Európát, egy tanuló Európát, egy megújuló Európát, és egy összetartó Európát!

E modell érdekében fontosnak tartjuk megvalósítani az európai országokban a következő tizenegy elvet:

1. Jogokat és kötelezettségeket mindenkinek: ez az összetartás lényege

Az egyéntől kezdve az államig, minden szereplőnek világos jogokat és kötelezettségeket kell rögzíteni, ezzel tud megszületni a modern jóléti társadalom kohéziója. A kormányzatnak kötelessége biztosítani valamennyi állampolgár számára a magas minőségű közszolgáltatásokhoz való – így az oktatáshoz és a szociális védelemhez is - szabad hozzáférést és garantálnia kell a polgári-, a szociális és a munkához való jogok érvényesülését, elősegítenie és védenie kell a teljes foglalkoztatottságra törekvés feltételeit és egy befogadó

társadalom kiépülésének és megerősödésének lehetőségét. Az üzleti szféra a verseny körülmények esetén elvárhatja a stabilitást, fair szabályokat és átláthatóságot, míg kötelessége a közfinanszírozás támogatása és a közreműködés a teljes foglalkoztatottság céljának megvalósítása érdekében. Az egyénnek joga van a társadalom életében és a munkavilágában való teljesjogú részvételre, míg kötelessége megragadni az oktatás és a képzés lehetőségeit saját és a társadalom egésze érdekében.

2. Teljes foglalkoztatottság: ez a jövő alapja

Mi, szociáldemokraták a PES tagjaként, hiszünk a teljes és magas szintű foglalkoztatásban, mint a legjobb megoldásban egy valóban befogadó és gyarapodó társadalom kiépítése felé.

Világossá vált, hogy nincsen teljes foglalkoztatottság modern jóléti állam nélkül, de nincsen fenntartható jóléti állam sem teljes foglalkoztatás nélkül. A munka világának dinamikusnak, erősnek és befogadónak kell lennie, aktív támogatás-, és biztonságot garantáló politikák segítségével. Vissza kell hozni azokat a munka világába, aki kikerültek onnan, világos viszonyok és keretek között letisztázva a jogait és kötelezettségeiket. Jól megtervezett és felépített, aktív foglalkoztatási politika a célunk. A fiataloknak meg kell adni a lehető legjobb lehetőségeket a munka világába való belépéshez. A kor alapján történő diszkriminációt és

passzivitást fel kell váltani az aktív, befogadó idősődéssel, új lehetőségek nyújtásával az idősebbek munka világában. A munka világának európai dimenziójában a cél világos: a tagállamok és az Európai Unió is a teljes foglalkoztatottság feltételeinek megteremtésén kell dolgozzon, szem előtt tartva a környezetvédelmi szempontokat is figyelembe vevő ún. „zöld” növekedés feltételeit.

3. Befektetés az emberekbe – befektetés a jövőbe

Mi, szociáldemokraták nem fogadjuk azt el, hogy csak a magasan képzett emberek jelentenek lehetőséget a jövő építése szempontjából. Minden ember képességeiben hiszünk, akikkel közösen lehet felépíteni korunk befogadó társadalmát. Folyamatos képesség- és képzettség fejlesztésre van szükség: okosabb és nem feltétlenül keményebb munkára.

Európának régre visszanyúló múltja van abban, hogy befektessen az emberekbe az oktatáson és a képzésen keresztül, valamint megfelelő szociálpolitikán át. Ma a XXI. században ez lehet a kulcsa a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemnek, a társadalmi igazságosság elérésének.

Azoknak, akik nem tudtak részt venni magas színvonalú képzésben, vagy egyáltalán képzésben kell adni egy új esélyt. Korunk globalizált, versenyre épülő és készítő gazdaságában, kevés a garancia az egy életen át megtartható munkahely biztosítására.

Mi, és az európai szocialisták és szociáldemokraták elkötelezettek vagyunk az egy életen át tartó foglalkoztatás mellett, például a munkanélküli létből való visszaintegrálás és átképzések támogatásával. A foglalkoztatás e biztonsága – a szociális és gazdasági jogok új alakzatának elősegítésével - a legjobb megoldást kínálja a munkaerő mobilitásának garantálásával a globális gazdaságban.

Az Európai Uniónak a felülvizsgált lisszaboni stratégia – amely Európa versenyképességét hivatott növelni a foglalkoztatás, a növekedés, és a fenntartható fejlődés hármásának megvalósításával - középpontjába az oktatást és a képzést kell helyeznie.

4. Befogadó társadalom: senki sem maradhat ki, senki sem maradhat le!

Mi, szociáldemokraták alapelvnek tartjuk, hogy a befogadó társadalom a szükséges és ideális építmény, ahol mindenki számít! A baloldaliság megtestesül a szociális háló erős fonásában, azonban a háló olykor lyukas: továbbra is sok az egyenlőtlenség. Azok, akik leginkább ki vannak téve a társadalmi kirekesztettség kockázatának: az idősek, a hosszú időn át munkanélküliek, a nők, a fiatalok, etnikai kisebbségek, a kevésbé képzett vagy az oktatásból kiszorult emberek, az elszegényedett, deprivált közösségek tagjai, és a többszörösen hátrányos helyzetűek. Ők még több figyelmet és gondoskodást kell kapjanak a társadalom egészétől és a kormányzattól, akinek feladata az is, hogy a

szegénység ellen felvegye a küzdelmet és új perspektívát nyújtson befogadással és a részvétel kiszélesítésével. A közszolgáltatásokat nyújtó politikák nemzeti, szubnacionális és helyi szinten kell foglalkozzanak az egyénekekkel és a közösségekkel. Az e politikákat célzó reformokat a jogok és a kötelezettségek harmóniájának talaján kell véghezvinni, széles partnerségre és párbeszédre építve.

5. Mindenre kiterjedő gyermekgondozás – magas szintű, elérhető szolgáltatást minden gyermeknek bölcsőtől az iskoláig!

Mi, szociáldemokraták nem hiszünk abban, hogy a gyermekvállalás, gondozás és nevelés kizárólag magánügy. Azt valljuk, hogy mindenki számára a lehetőségét biztosítani kell egy magas szintű, megfizethető és elérhető gyermekgondozási rendszernek, amely jó kezdetet, „ugródeszkát” jelent minden gyermek számára. A valódi megtérülő befektetés a jövő nemzedékébe képzelhető csak el. Egy jól működő gyermekgondozási rendszer kiépítése, elvezethet a gyermekszegénység égető problémájának megszüntetéséhez, továbbá elősegítheti a helyi munkahelyek számának megsokszorozását, ezzel is dinamizálva a gazdasági növekedést.

6. Egyenlő jogokat a nők és férfiak számára

Mi, szociáldemokraták középpárti és keresztényszociális értékbarátainkkal együtt valljuk, hogy esélyegyenlőség központi mozgatórugó kell legyen. Elvének deklarálása ellenére az egyenlőtlenség nem szűnt meg nők és férfiak között. A munkaerőpiac legnagyobb hátrányos helyzetben lévő csoportját a nők alkotják, a még létező diszkrimináció, a munka világába való nehézkes belépés és az egyenlőtlen feltételekből eredően. Míg a család összetartásában a nőkre helyeződik nagyobb felelősség, gyakran gyermekgondozási támogatás nélkül, és a férfiakhoz képesti alacsonyabb fizetésből élnek. „Az egyenlő béreket az egyenlő munkáért” követelménye nem csupán a mai társadalom ésszerű és etikailag helyes kihívása, hanem az Európai Közösségeket életre hívó Római Szerződés alapkövetelménye is 1957 óta. Az esélyek egyenlőtlenségének leküzdése nem csupán erkölcsi követelmény, hanem a demográfiai problémák megoldásának is a kulcsa, továbbá erősítheti a demokrácia és a társadalmi igazságosság építményét, és nagyobb jólétet biztosíthat a családok életében. A társadalmi párbeszéd és a sokszereplős érdekegyeztetés fontos szerepet kell játsszon e célok elérésében.

7. Társadalmi párbeszéd – együtt találjuk meg a megoldást

Nem értünk egyet azokkal, akik azt mondják a szervezett munka fölött eljárt az idő.

Mi, szociáldemokraták hisszük, hogy korunk modern társadalmában alapvető követelmény a megújult szereppel bíró szakszervezetek és munkáltatói szervezetek révén történő felelősség megosztása. A munka világának megszervezése kiemelten fontos a gazdasági növekedés, a teljes foglalkoztatottság és az egyenlő jogok érvényesülése érdekében. A dolgozó, bérből és fizetésből élő emberek érdekeinek képviselete hagyományosan baloldali érték és prioritás, amelyet mi, szociáldemokraták itthon és Európában egyaránt hangsúlyosan felvállalunk. A ma dolgozó emberének hatékony érdekképviseletéhez a szakszervezetek megújulása is szükséges. A társadalmi párbeszéd során új válaszok születhetnek a munkavállalói, munkáltatói szervezetektől és a kormányzattól egyaránt. A társadalmi párbeszédet lehetőleg minden szinten folytatni kell: európai és nemzeti szinten, ágazati szinten, és a munkahelyek szintjén is.

A szociális partnereknek erős háttérrel kell felépíteni a gazdaság megerősítése és jól működő munka világa érdekében. A szociális partnerek különösen nagy felelősséggel kell bírjanak az oktatás-, a képzés-, az aktív munkaerő-piaci politikák gyakorlatba ültetése során.

8. Tegyük a sokféleséget és az egységet az erősségünké!

Az Európai Unió jelszava: „Egység a sokféleségben!”, amelyet mi szociáldemokraták teljességgel osztunk. A sokféleség és a tolerancia elvét minden esetben szem előtt kell tartani. Mindenkinek joga van békében élni és az ennek megfelelő méltó bánásmódban részesülni tiszteletben tartva nemzetiséget, etnikai származást, nemet, szexuális beállítódást és vallást. Fenntartható és hatékony migrációs politika kiépítésére van szükség, amely a társadalmi kohéziót erősíti, hiszen a sokféleség és a közös európai értékeink tisztelete nélkül képtelenség az integráció értékes kihívásaival szembenézni. Az Európai Unió nagy felelősséget visel a migrációs kérdés kezelése terén, az illegális bevándorlás problémájának kezelése és kibontakozásának okai, így a szegénység és a fejlődő országok konfliktusos szomszédsági viszonyai feltárásával.

9. Fenntartható társadalmak – küzdelem a klímaváltozás ellen

A kétkedés helyett aktív klíma- és energiapolitikára van szükség a zöld növekedési stratégia kulcsaként. Európa energia- és klíma kihívása széleskörű és egységes politikai fellépést igényel, amely figyelembe veszi a társadalmi igazságosság, a környezet védelme és a gazdasági fejlődés követelményeit. A következő tíz-tizenkét év döntő fontosságú. A növekvő energia árak legjobban a

legszegényebbeket sújtják. A globális felmelegedés hatásai felerősítik a társadalmi igazságtalanságokat Európán belül és a fejlődő világban.

Az energetikai kihívás ráirányítja a figyelmet a természeti erőforrások fenntartható használatára, amellyel megteremthetjük a gyermekeink számára a tiszta és zöld környezetet. Az Európai Unió vezető szerepet játszott a Kiotói Egyezmény megkötésében, most vezető szerepet kell vállaljon egy új, a klímaváltozással küzdelmet felvevő szerződés tető alá hozásában. Ez a sürgető cél nemcsak globális vagy európai szinten igényel aktivitást, hanem tagállami, regionális és helyi szinten is.

10. Aktív Európát az emberekkel az emberekért!

Mi, szociáldemokraták hisszük, hogy az Európai Unió nemcsak egy piac, ugyan kétségtelenül lehetünk büszkék arra, hogy a világ egyik legnagyobb piacának vagyunk részei. Az Európai Unió esszenciális eleme az Új Szociális Európa programjának, segíti a régiókat és az országokat elérni azokat a célokat és közös törekvéseket, amelyeket egyedül nem lennének képesek. Az európai együttműködés és szolidaritás közelebb hozhatja egymáshoz az embereket. Az új globális gazdaságban az Új Szociális Európa lépésről lépésre valósulhat meg, a következő elemek bázisán: verseny, ami ösztönöz; együttműködés, ami erősít; és szolidaritás, ami egyesít. Ezek a három elem egyformán fontos és egymást kölcsönösen erősítő.

11. Európai prioritások

Az Európai Unió állam- és kormányfőit tömörítő Európai Tanács 2000-ben elfogadta az ún. Lisszaboni Programot, amelynek fő célkitűzése, hogy 2010-re az Európai Unió a világ legversenyképesebb és legdinamikusabb tudásalapú gazdaságává váljon. Azonban a kissé ambiciózus tervek mára felülvizsgálatra szorultak és jól látszik az is, hogy e célok és Európa jövője legfőképpen attól függ, hogy mennyire lesz képes ösztönözni az innovációra a vállalkozásokat, valamint az oktatás és képzés, a kutatás különböző formái mennyi hangsúlyt kapnak egy-egy ország politika formálásában.

A globalizációra a „zéró növekedés” nem lehet válasz, azonban megoldás lehet sokkal inkább a nagyobb innováció, különösen a környezeti technológiákban. Gazdaság és ökológia intelligensen kell, hogy kapcsolódjon egymásba, hiszen ez hozza a békét, a szabadságot és nagyobb jólétet. A globalizációt mindenki javára kell fordítanunk!

A Világgazdasági Fórum jelentése szerint Magyarország globalizációs indexe hat helyet esett vissza, és jelenleg a 125 országot vizsgáló ranglistán a 41. helyen áll. Az értékeléskor az innováció kapta a legjobb helyezést, ez a 31. helyen áll, azonban a kontraszelektív korrupció következményeként az innováció alkalmazása nem számottevő, hiszen a kormányzat részrehajlóan kezeli az

üzleti szereplőket. Ha ez így folytatódik, Magyarország elveszti kezdeti komparatív előnyeit, és a globalizáció felzárkóztató lehetőségét.

A baloldal pedig elveszíthet minden lényeges szociáldemokrata programot:

- az egész ország felzárkóztatásának igényét, mint a nemzeti egység megteremtésének programját, valamint
- a társadalmi polarizáció csökkentését, és felszámolását.

Mindezek mellett Magyarországnak egyik legnagyobb feladata a népesedési probléma megoldása; Korunk az új jelensége: *a második demográfiai átmenet, az Európaszerte jellemző idősödő társadalmak* problémájának kezelése.

Ennek az új jelenségnek a jellemzői: az alacsony gyermekszám, az aránylag rövid idő alatt 80-85 évesre növekvő átlagos élettartam, valamint a 65 évesnél idősebbek arányának radikális növekedése.

Magyarország demográfiai szempontból követi a fejlett országok tendenciáját: népességünk várhatóan 2050-re 2,5 millióval fog csökkenni, s minden negyedik ember 65 éven felüli lesz, amely tényszerűségek a társadalmi újraelosztó- és nyugdíjrendszer átgondolását sürgetik. Ezeket a hatásokat csak felerősíti Magyarország korfájának speciális alakulása, amely a csökkenő élveszületések mellett rosszabodó kilátásokat mutat az idős korosztálynak.

Nekünk szociáldemokratáknak fel kell ismernünk hazánk valós kihívásait, problémáit és közösen, széles társadalmi támogatottsággal kell választ találnunk rá, álproblémák bulvárszintű teregetése, pillanatnyi politikai érdekharok kisztíú folytatása és az árokpolitizálás helyett.

Közép-Kelet Európa – legyen Magyarország a régió szíve!

Mi, szociáldemokraták hiszünk abban, hogy Magyarországnak előnyt kell kovácsolnia speciális földrajzi elhelyezkedéséből fakadó helyzetéből. Magyarország erősebb pozícióra tehet szert a régióban és így Európában is, mind politikai, mind gazdasági értelemben, ha folytatja a Visegrádi-országok közti, hosszú történelmi hagyományokra épülő és közös gyökerekkel bíró különleges együttműködést, illetve tovább erősíti azt; ha új dinamikát visz e fontos kapcsolatrendszerbe, sőt ha idővel kibővíti az Európa Unió felé tartó Ukrajnával, illetve a Balkán-félsziget államaival való kooperációjával is.

Jól átgondolt, kidolgozott, gondosan ápoltságú szomszédsgpolitikával, a határokon túlra került magyar állampolgárok helyzete is javítható és a hazánk számára olya fontos magyar-magyar kapcsolatok is erősíthetők és szélesíthetők. Ennek érdekében mi, szociáldemokraták támogatjuk az erdélyi és a vajdasági magyar kisebbséggel való intézményes politikai együttműködések és közös munkát, együttes gondolkodást. A határainkon kívül élő magyar állampolgárokat segítenünk kell identitásuk megőrzésében országukban is, illetve törekednünk kell arra, hogy Magyarországon is kellő odafigyelést, gondoskodást, teret kaphassanak megismertette közös történelmünket, hagyományainkat a felnövő jövő nemzedékével.

Hiszünk abban, hogy közös, határokon átnyúló oktatási-kulturális programokkal, uniós pályázatokon való közös részvétellel tovább gazdagítható e viszony, amelyből valamennyi részes ország és egész Európa profitálhat.

A magyar-magyar kérdés kapcsán nemzeti konszenzust kell teremteni a pártok között, nem lehet, hogy kisajátítsa politikai érdekből egyik vagy másik politikai erő, e mindannyiunk számára oly fontos kapcsolatrendszer.

Minőségi átalakulás a világban

Egyes elemzések szerint, a XXI. század első nagy meghatározó ciklusa 1990-től 2015-ig tart, mint a minőségi átalakulás időszaka. Ez az átalakulás, a közép-kelet európai rendszerváltásoknak köszönhetően elsősorban a régió gazdasági fellendülését és az európai átlaghoz való felzárkózását indította el. A régióban meglévő politikai széttöredezettség, és olykor instabilitás mellett, Közép-Kelet Európa történelmi előnye, rugalmas alkalmazkodóképessége az, amelynek ésszerű használatával a régió országainak versenyképessége, gazdasági fejlődése fokozatosan erősíthető. E célok kivitelezésében elsődlegesen fontos, történelmi lépés volt a térség országainak Európai Unióhoz történő csatlakozása 2004-ben. Az Unió Strukturális Alapokból származó támogatási lehetősége, kohéziós politikáját képező programjai segítséget nyújtanak céljaink gyorsabb és hatékonyabb elérésére.

A globalizáció jelenségének kezelése, előnyeinek felismerése és megismertetése közösségeinkkel a mi feladatunk is.

Hiszen a szociáldemokrácia olyan társadalmi-politikai mozgalomként indult és fejlődött ideológiává, valamint modern értékrenddé, amely a tőkés társadalom kihívásaira kereste a választ, de elfogadva azt, hogy nem radikális szakítás (mint ahogy a szocializmus kínálta) útján lehet

megtalálni a megfelelő megoldást. Ma a globalizált tőkés társadalommal kell elutasítás helyett kooperatívan együttélni.

A tőkéhez való viszonyulás a modern, kapitalista társadalom szükségszerűsége, amely ma már nemcsak nemzeti keretek között jelent kihívást, hanem abszolút szabad mozgásával európai és globális szinten is. A tőke fontossága és jelenléte, a piac és a verseny nem áll ellentmondásban a szociáldemokráciával, hiszen egy demokráciát elfogadó értékrendnek a XXI. században együtt kell élnie a piac tényezőjével és eminens érdeke a gazdasági fejlődés, a befektetés vonzása, azonban nem a neoliberais, minden mást háttérbe szorító piac-centrikusság értelmében. Stabil üzleti környezet megteremtése a szociáldemokráciának is érdeke. Nem a minimális állam a kívánatos, hanem az igényekre fogékony állam kiépítése a cél, amely nem szocialista módon akarja megvédeni az egyes embert, hanem „helyzetbe akarja hozni”. Erős gazdaságot-tisztességes társadalmat!

A szociáldemokráciának más elvet kell megfogalmazni a régi baloldal „adóztass és költskezz” politikájához és a neoliberais „fellendülés és recesszió” elvéhez képest is.

A szociáldemokrácia egyértelműen a polgári demokratikus alapelvek, a parlamentarizmus és a pluralizmus talajára építkezik. Mind a jobb-, mind a baloldali üres szólamú populizmust elveti.

Alapvetően modern ideológiáról, értékrendről van szó, a „nagy ideológiákhoz” képest, mint a liberalizmus, a konzervativizmus, a nacionalizmus, és a szocializmus. A szociáldemokrácia a XIX. század második felének terméke, amely elméleti megújulásra is képes volt a XX. században: Bad Godesberg után a ma legtöbbit idézett szociológus Anthony Giddens Harmadik útja. A három nagy ideológia megújulásának ténye azonban kérdéses.

Egykor a szociáldemokrata cél a munkás státusának beemelése volt a polgárságba. Harminc évvel ezelőtt az uniós országok munkavállalóinak 42 százaléka dolgozott kékgallérosként a gyáriparban, ma ez az arány 16 százalékra törpült. A munkaerő több mint 75 százaléka ma a tudományos vagy a szolgáltatóiparban dolgozik, amely kockázatokat rejt az egyén foglalkoztatottságára, életkilátásaira, ezzel együtt a társadalom legfontosabb kisközösségére, a családra is. Nemcsak a konzervatívoknak, hanem a szociáldemokráciának is van felelőssége a családokkal kapcsolatban, hiszen a szolidaritás régi jelszavát leporolva a családokra is ki lehet terjeszteni, a nők munkaerő-piaci integrációjának, a rugalmas foglalkoztatási formák bevezetésének, vagy a család munkavállalói számára kínált átképzési lehetőségek támogatásával.

Európa országaiban több mint húsz millió munkanélküli van, elsősorban Németországban, Franciaországban és Olaszországban, amelyekben a munkaerő-piaci reform

hálátlan feladata még mindig várat magára. A munkanélküliség problémájára a munkaerő-piac liberalizációja lenne a megoldás, amely nem kedvez a baloldali politikai képviselőnek, és a szakszervezetek számára is hagyományosan érzékeny terület.

Azonban jó példa lehet skandináv országok össze tudták egyeztetni a magas munkanélküliség kezelésének kérdését az erős szociális hálóval.

A munkások érdekvédelme aktív kell, hogy legyen, azaz az államnak minden módot meg kell adnia, ha a munkavállaló meg akarja tartani a munkáját vagy át akarja képezni magát, a munkavállaló és a munkaadó közös érdekeit pedig a kollektív szerződések kiterjesztő gyakorlatával lehetne mindkét fél számára eredményesen érvényesíteni.

Ezért a szakszervezetekkel való újragondolt viszony kívánatos lenne, mert ma Magyarországon a magát baloldalinak tartó MSZP kapcsolata meglehetősen ambivalens az egyébként valóban "avittos" szakszervezetekkel. A szociáldemokrata gondolkodásba vissza kell hozni a szakszervezeteket, amelyeknek szintén megújulásra lenne szükségük, méghozzá az európai trendnek is megfelelő, hatékonyak tűnő ágazati érdekképviselő formájában.

A XX. század nagy részében a szakszervezet adták a civil társadalom gerincét Európaszerte. A legtöbb szocialista és szociáldemokrata párt jelentős részben attól szerzett tömeges tagságot és válhatott modern tömegpárttá, hogy a

szakszervezeti mozgalomra támaszkodott. A gazdasági folyamatok globalizációja, és ennek a nemzeti gazdaságszerkezetre és az állami szabályozásra gyakorolt hatása valamennyi országban befolyásolta a szakszervezetek nyomásgyakorló képességét és erejét. Az elmúlt harminc évben a szakszervezetek taglétszáma átlagosan 36 százalékkal csökkent Közép-Kelet Európában, és 16 százalékkal Nyugat-Európában. Érdekes módon, ehhez hasonlóan a politikai pártok is választóikhoz képest tagságuk mintegy 60 százalékát veszítették el, amely megfigyelhető jelenség az Egyesült Államoktól kezdve Nyugat-Európán át, a volt szocialista országokig: a politika elvesztette kapcsolatát az emberekkel.

Újra ki kell találni a politikai részvétel formáit, amelyben a sikeresen erősödő civil szervezetekkel való komolyabb partnerség és a szakszervezetekkel való újragondolt viszony alapvető fontosságú. Az emberekhez való „visszatalálás” és a valóban hatékony politizálás eszköze a párbeszéd intézménye minden szinten és folyamatosan. Ennek eredményes példája a belga Szocialista Párt, aki 2003-as választási programját több mint száz szakszervezetekkel, civilszervezetekkel való műhelybeszélgetést követően állította össze.

Az osztrák gazdasági fellendülésben elvitathatatlan szerepe a szociális partnerség központba helyezésének. Ez a szakszervezetek és a vállalkozók szervezeteinek intézményes bevonását jelenti a gazdaságpolitikába,

amellyel megtakarítást, a befektetési készség növekedését és javuló gazdasági növekedési trendet sikerült elérni.

Baloldalinak lenni ma nem feltétlenül tűnik eredményesnek Európában, hiszen 2008-ra Európa térképe átrajzolódott döntően konzervatív irányba. A második világháborút követően a konzervatív támogatottság köszönhető volt a kommunista veszélytől való félelemnek is, amely 1989-et követően meg kellett szűnjön, még ha a retorika szintjén ostoba módon meg is maradt, bár elsősorban a közép-kelet-európai országokban. Mégis mi okozhatja most a konzervatív fordulatot? Az eredményes baloldali válaszok megfogalmazásához a társadalomban meglévő problémák okait kell feltárni, amely ugyancsak nem lehetséges a párbeszéd kiszélesítése és állandó gyakorlattá válása nélkül.

Újból rá kell ébreszteni az embereket a bennük alapvetően meglévő a szociális érzékenység iránti elkötelezettséget, hiszen a növekvő társadalmi-financiális egyenlőtlenséget baloldaliként nem lehet elfogadni. A társadalom vagyonosabb csoportjaival is fel kell ismertetni, hogy nemcsak jogaik, hanem kötelezettségeik is vannak!

A tudásalapú gazdaság emeli a képzettség és a hozzáértés szintjét, amely megköveteli a biztonságos és jól fizetett munkák megteremtését. Az alacsony képzettségű munkavállalók ma nem tudnak állandó foglalkoztatottságot elérni, mint tehették harminc éve az ipari társadalomban. Az

oktatásba és a képzésbe történő befektetés gazdasági és társadalmi kötelezettség is.

A társadalmi egyenlőtlenséget megmutató szegénységet nem szabad csak segélyekkel orvosolni hiszen így állandó állapottá válhat, hanem a szegénység okainak pontos feltárását követő állami beavatkozás fő célpontjai azok az egyének kellene, hogy legyenek, akik kiszámíthatatlan és bizonytalan foglalkoztatásban vesznek részt (a szolgáltatás alapú gazdaságban pedig ez alapvetően jellemző).

A szabadság, szolidaritás, egyenlőség hármasszavát ki lehet bővíteni „modernizálva”: esélyegyenlőség és a diszkrimináció ellenesség követelményével.

Mindezek alapján, mi, szociáldemokraták feladatunknak érezzük, hogy a globalizáció kommunikálását „visszavegyük” a jobboldaltól, hogy a globalizáció következményeinek elfogadhatóvá és elviselhetővé tételét átvállaljuk, mint baloldali kötelezettséget is. A globalizációnak elsősorban a társadalmi igazságosságot, fenntartható gazdasági növekedést és az ökológiai érzékenységet elősegítő oldalára helyezve a hangsúlyt az emberekben az aktív részvételt erősítsük, hogy valóban otthon érezzük magunkat kis és nagyvilágunkban.

Tartalomjegyzék

Európai-szociáldemokrata alapelvek

Magyarország 2008-ban	1
A globalizáció nyertesei és vesztesei.....	5
Az ökoszféra védelme	8
Fenntartható energiaellátás	10
Magyar szociáldemokrácia itthon: Európában	12
Minőségi átalakulás a világban	29

Szakpolitikai Program

SZOCIÁLPOLITIKA.....	38
Gyermekpolitika.....	38
Esélyegyenlőség	39
Időspolitika	40
Integrációs politika.....	40
OKTATÁS	42
Szakképzés	42
Felsőoktatás	44
Life Long Learning.....	44
EGÉSZSÉGÜGY.....	46
GAZDASÁG	48
Foglalkoztatáspolitikai	48
Mezőgazdaság	49
Kis és középvállalatok támogatása	50
Adópolitika.....	51
Pénzpiacok.....	52
Kutatás fejlesztés	53
Önkormányzatok, lokális közösségek	55
KÖRNYEZETVÉDELME	57
Az ökoszféra védelme	57
Fenntartható energiaellátás.....	58
KÜLPOLITIKA.....	60
EGYÜTTMŰKÖDÉSI POLITIKA	62

Kedves Barátaim!

Ma az országnak minden területen meg kell újulnia, hogy az állampolgárok biztonságban, és jólétben élhessenek!

Nekünk szociáldemokratáknak nem szabad hagynunk, hogy Magyarországon bárki nélkülözzön, materiális és immateriális értelemben sem! Mindenkinek joga van ahhoz, hogy családjával jólétben éljen, biztonságban tudja gyermeke jövőjét, és békés nyugdíjas éveket reméljen és éljen meg.

Mi szociáldemokraták ehhez nyújtunk segítő kezet, egy boldogabb holnapért és egy szebb jövőért!

Dr. Kapolyi László
A Magyarországi Szociáldemokrata Párt Elnöke

SZOCIÁLPOLITIKA

Felelős szociálpolitikát kell kialakítani, amelyre nem az állandó kényszerhelyzetekkel való alkalmazkodás, hanem a megelőzés és az állampolgárok boldogulásának elősegítése jellemző. Meg kell valósítani a működőképes és hatékony szociális védőhálót!

Tekintettel arra, hogy ma Magyarországon a születésszám csökken, és a társadalom elöregedő tendenciát mutat, kiemelten fontos egy átgondolt jól strukturált szociálpolitika létrehozása. A segélyek nem minden esetben oda jutnak ahol a legnagyobb szükség lenne rájuk, ezért szorgalmazzuk, egy olyan felügyelő szervezet létrehozását, amely szigorúan ellenőrzi a támogatások felhasználását

Gyermekpolitika

Mi, szociáldemokraták nem hiszünk abban, hogy a gyermekvállalás, gondozás és nevelés kizárólag magánügy!

Azt valljuk, hogy mindenki számára a lehetőségét biztosítani kell egy magas szintű, megfizethető és elérhető gyermekgondozási rendszernek, amely jó kezdetet, „ugródeszkát” jelent minden gyermek számára.

A hatékony társadalmi mobilitás elősegítése alapvető célunk, hiszen jövőnk alapja, a következő generáció versenyképessége így képzelhető csak el! A szülők nehéz anyagi helyzete, vélt-vagy valós ársadalmi státusza nem határozhatja meg előre a születendő gyermek sorsát! Az ilyen társadalmi allokáció felháborító és tűrhetetlen!

Egy jól működő gyermekgondozási rendszer kiépítése, elvezethet a gyermekszegénység égető problémájának megszüntetéséhez, továbbá elősegítheti a helyi munkahelyek számának megsokszorozását, ezzel is dinamizálva a gazdasági növekedést.

Hatékony módszert kell kidolgozni a gyermekvállalási kedv ösztönzésére, ennek egyik további lehetősége lehet egy szociális bérlakás építési program.

Esélyegyenlőség

Mi, szociáldemokraták középpárti és keresztényszociális értékbarátainkkal együtt valljuk, hogy az esélyegyenlőség központi mozgatórugó kell legyen. Elvének deklarálása ellenére az egyenlőtlenség máig sem szűnt meg nők és férfiak, szegények és gazdagok, fiatalok és idősek, és a különböző etnikumok között.

A munkaerőpiac legnagyobb hátrányos helyzetben lévő csoportját a nők alkotják, a még létező diszkrimináció, a munka világába való nehézkes belépés és az egyenlőtlen feltételekből eredően. Míg a család összetartásában a nőkre helyeződik nagyobb felelősség, gyakran gyermekgondozási támogatás nélkül, és a férfiakkal képesti alacsonyabb fizetésből élnek.

„Az egyenlő béreket az egyenlő munkáért” követelménye nem csupán a mai társadalom ésszerű és etikailag helyes deklarációja, hanem az egyik legnagyobb kihívása.

Az esélyek egyenlőtlenségének leküzdése nem csupán erkölcsi követelmény, hanem a demográfiai problémák megoldásának is a kulcsa, továbbá erősítheti a demokrácia és a társadalmi igazságosság építményét, és nagyobb jólétet biztosíthat a családok életében.

A társadalmi párbeszéd és a sokszereplős érdekegyeztetés fontos szerepet kell játsszon ezen célok elérésében!

Időspolitika

A mai gazdasági alapon szerveződő világban felértékelődött szerephez jutnak azok a tradicionális értékek, amelyek segítenek minket egymás megértésében és elfogadásában.

Ezeket a létfontosságú értékeket mindig az idősebb generációk hordozzák magukban, és csak ők képesek átadni a már megszerzett és hasznosított tapasztalatokat a társadalom fiatal és feltörekvő tagjainak.

Ezért mi szociáldemokraták kiemelkedően fontosnak tartjuk, hogy a generációk közötti párbeszéd sikeresen megvalósulhasson, és a társadalom minden tagja a megfelelő empátiával forduljon a másik felé.

Támogatunk ezért minden olyan kezdeményezést, amely hozzásegíti az állampolgárokat az aktív időskor megéléséhez, és támogatjuk, hogy a szociális ellátórendszeren belül egy olyan intézmény kialakítását, amely képes ezeket a lehetőségeket összegyűjteni és hatékonyan kommunikálni mind a társadalom, mind pedig az állam felé!

Mindenkinek joga van ahhoz, hogy nyugdíjas éveit nyugalomban, biztonságban, és örömteli légkörben élje meg!

Integrációs politika

Ma országunkban számos olyan társadalmi csoport van amelyet a társadalom többi része elszigetel magától ellenségeskedéssel vagy információhiánnyal. Ez tarthatatlan!

Minden embernek joga van ahhoz, hogy a társadalom értékes tagjaként részt vegyen az ország fejlődésében és ugyanolyan élvezője legyen az így megszerzett hasznoknak mint bárki más!

A regionális különbségek, az etnikai hovatartozás, az anyagi helyzet, mind olyan tényezők amelyek ma megosztják a közösségünket, ez igazságtalan, és rendkívül helytelen!

Támogatjuk ezért egy hatékony integrációs politika megvalósítását, amely egymás kultúrájának részletesebb megismerésére, és elfogadására, egymás kölcsönös segítésére, valamint a lokális közösségek erősítésére irányul!

OKTATÁS

Mi, szociáldemokraták kiemelkedően fontosnak tartjuk, hogy a tehetséggondozás társadalmi státusztól, és szociális helyzettől függetlenül megvalósulhasson, ezért támogatjuk egy olyan oktatási reform kidolgozását, amely mindenkinek biztosítja az esélyegyenlőséget, de egy ösztönző versenyhelyzetet teremt a diákok, és a hallgatók számára.

Az oktatásnak mindenki számára egyformán kell biztosítania a lehetőséget, hogy megfelelő szakképzettségre tehessen szert, ezzel is biztosítva minden állampolgár megfelelő részvételét a munkaerőpiacon.

Tagadhatatlan tény, hogy a közoktatás folyamatait alapvetően befolyásolja az oktatás társadalmi és gazdasági környezetének változása. Nem csak a fiatalabb korosztály létszámának változása van hatással az oktatás egészére, hanem az olyan társadalmi jelenségek, mint az egyre növekvő szegénység vagy a deviáns magatartási formák terjedése, a családi kötelek lazulása, vagy az eltérő társadalmi csoportok közötti különbségek növekedése.

Mindezek a változások közvetlenül érzékelhetők az iskolákban, hatnak a tanárookra, a diákokra, és ezáltal a jövőnkre is.

Nem engedhetjük, hogy a világban általánosan tapasztalható értékvesztettség, és apátia érzése begyűrűzzön az iskolákba, aláásva ezzel a pedagógusokba vetett bizalmat, és a közös jövő eddig biztosnak hitt bázisát!

Szakképzés

Magyarországon ma egyszerre van jelen munkaerőhiány és munkaerő felesleg, ezért létre kell hoznunk egy olyan oktatási rendszert amely képes a piaci változásokat nyomon követni, és ennek fényében mindig a megfelelő szakembereket bocsátja ki a munkaerőpiacra, elkerülve így azt a hamis illúziót, amit ma táplálnak az intézmények a diákjaikban.

Ennek az oktatás minden szintjén meg kell valósulnia!

Támogatjuk egy olyan minta tanrend kidolgozását, amely jól hasznosítható tudással látja el az alapfokú, és a középfokú oktatási intézmények diákjait!

Kitüntetett szerepet kell kapniuk, a számítástechnikai, nyelvi és természettudományos tárgyak oktatásának!

A magyarországi szakképzést tovább kell modernizálni, hogy a megfelelően képzett szakemberek rugalmasan tudjanak alkalmazkodni a munkaerőpiaci változásokhoz. Elengedhetetlen a megfelelő informatikai és nyelvi ismeretek megszerzése!

Figyelembe kell venni az ország regionális sajátosságait, és ennek fényében különös hangsúlyt kell fektetni a hiányszakmák oktatására.

Minden állampolgárnak joga van a megfelelő oktatáshoz, és a megfelelő munkához!

Segíteni kell a hátrányos térségek munkavállalóit és jövőbeli munkavállalóit, az atipikus foglalkoztatási formák terjesztésével, és a szükséges kompetenciák elsajátításának támogatásával.

Mi, szociáldemokraták nem fogadjuk azt el, hogy csak a magasan képzett emberek jelentenek lehetőséget a jövő építése szempontjából. Minden ember képességeiben hiszünk, akikkel közösen lehet felépíteni korunk befogadó társadalmát. Folyamatos képesség- és képzettség fejlesztésre van szükség: okosabb és nem feltétlenül keményebb munkára.

Magyarországnak régre visszanyúló múltja van abban, hogy befektessen az emberekbe az oktatáson és a képzésen keresztül, valamint megfelelő szociálpolitikán át, és bár ez a fejlődés megszakadni látszott, nekünk szociáldemokratáknak kell folytatnunk ezt a hagyományt.

A mi embereszményünk a fejlődőképes kreatív ember!

Felsőoktatás

Támogatjuk egy felsőoktatási szelekciós mechanizmus keretében megvalósuló rangsorolási rendszer kiépítését, amely az esélyeket egyformán biztosító rangsorolásra képes a hallgatók között, felsőoktatási intézményenként, karonként és szakonként. Alapjául, a tanulmányi átlag, a nyelvvizsgák száma és egyéb tudományos eredmények szolgálnának.

Támogatunk továbbá minden olyan kezdeményezést amely képes a hallgatók, és az oktatók között egy jobb párbeszédet kialakítani, egymás álláspontjainak megismerésének céljából.

Az egyetemi és főiskolai hallgatóknak minden tárgyi feltételt meg kell adnunk, hogy tudásukkal a jövőnket szebbé tehessek, támogatjuk a hallgatói ellátórendszer modernizálását, kiemelten fontosak a jobban felszerelt könyvtárak, laboratóriumok, informatika termek és vezeték nélküli internet elérés a felsőoktatási intézmények területén.

Támogatjuk a tudományos élet, tudományos fórumok aktivitásának fokozását, fiatal tudósok megjelenési lehetőségét, valamint egy olyan együttműködési rendszer kidolgozását, amely keretében a fiatal kutatók bepillantást nyerhetnek mentoraik munkájába, és közvetlen rendkívül értékes gyakorlati tapasztalatokra tehetnek szert.

Life Long Learning

Az élethosszig tartó tanulás a mai oktatás egyik legfontosabb alappillére, és a XXI. Század egyik kulcsa. A fenntartható fejlődés csak akkor valósítható meg ha az állampolgárok rugalmasak, és gyorsan képesek alkalmazkodni a munkaerőpiachoz.

Azoknak, akik nem tudtak részt venni magas színvonalú képzésben, vagy egyáltalán semmilyen oktatásban nem volt lehetőségük részt venni, egy új esélyt kell adni. Korunk globalizált, versenyre épülő és készítő gazdaságában, kevés a garancia az egy életen át megtartható munkahely biztosítására, ezért kiemelkedően fontos a folyamatos haladás, a naprakész tudás.

Folytonosan változó világban a munkavállalóknak is folyamatosan fejlődniük kell, és ehhez minden állampolgárnak egyformán hozzá kell férnie.

Mi, és az európai szocialisták és szociáldemokraták elkötelezettek vagyunk az egy életen át tartó foglalkoztatás mellett, például a munkanélküli létből való visszaintegrálás és átképzések támogatásával. A foglalkoztatás e biztonsága – a szociális és gazdasági jogok új alakzatának elősegítésével - a legjobb megoldást kínálja a munkaerő mobilitásának garantálásával a globális gazdaságban.

EGÉSZSÉGÜGY

Elő kívánjuk segíteni egy olyan egészségügyi rendszer kidolgozását, amely növeli az állampolgárok egészségügyi intézményekbe vetett bizalmát, valamint az egészségügyi dolgozókat arra buzdítja, hogy a megszerzett tudásukat itthon alkalmazzák.

A technikai fejlődés nyomán következő költségnövekedések, és a rossz demográfiai mutatók egyértelműen igazolják, hogy az egészségügyi ellátórendszer mai formája a továbbiakban nem működőképes.

Az ellátásban tapasztalható hiányosságok, tekintve akár az intézmények felszereltségét, a mentőszolgálatok alulfinanszírozottságát, vagy kitűnő szakembereink számának radikális csökkenését mind arra az okra vezethető vissza, hogy az egészségügy intézményrendszere, finanszírozási módja elavult.

Támogatjuk ezért egy olyan egybiztosítós egészségügyi rendszer kidolgozását, ahol állami garanciavállalás mellett, minden állampolgár egyénileg van biztosítva. Továbbá amelyben a kötelező alapsomaghoz, további kiegészítő és prémiumcsomagokat lehet vásárolni, az állampolgárok igényei szerint.

Az egészségügynek elsősorban az egészségmegőrzésről, és a gyógyításról kell szólnia, nem pedig a haszonszerzésről, és az állampolgárok kiszolgáltatottságáról, ezért támogatjuk, hogy az állam soha ne vonuljon ki teljesen az egészségügyből, az állami felügyeletnek mindenkoron meg kell maradnia!

Kiemelten támogatjuk ezért:

- A kórházak infrastruktúrájának fejlesztését,

- Az egészségügyi dolgozók béreinek optimalizálását,
- A mentőszolgálatok technikai fejlesztését, a dolgozók státuszának rehabilitációját,
- Valamint az egészségmegőrzés, és az egészséges életmód propagálását.

A társadalom egészségessége érdekében, és a múlt tapasztalatiból okulva támogatjuk egy szigorú élelmiszerbiztonsági, és címkézési rendszer kidolgozását, amely az áru feldolgozási lánc teljes hosszán betartatja az előírásokat.

Az állampolgárok egészsége a legfőbb prioritás!

GAZDASÁG

Megbízható, kiszámítható gazdaságpolitikára van szükség, ennek érdekében reális, megvalósítható gazdaságpolitikai célokat kell kitűzni, mert csakis a gazdasági fellendülés szoríthatja vissza a munkanélküliséget, és fékezheti meg az inflációt!

A kedvezőtlen demográfiai változások olyan proaktív és haladó szellemű politizálást kíván meg, amely nem csak a fiatalabb korosztály munkába állását segíti, de képes arra, hogy aktív időskort biztosítson minden állampolgára számára.

Mindennek az ember, az egyén az alapja, semmi sem valósítható meg az emberek jóléte, egészsége és boldogsága nélkül!

Foglalkoztatáspolitikai

Hatékony foglalkoztatáspolitikával, korszerű infrastruktúrával, és célzott támogatásokkal kívánjuk elősegíteni a magyar gazdaság fejlődését. Mi, szociáldemokraták hiszünk a teljes és magas szintű foglalkoztatásban, mint a legjobb megoldásban egy valóban befogadó és gyarapodó társadalom kiépítése felé.

Világossá vált, hogy nincsen teljes foglalkoztatottság modern jóléti állam nélkül, de nincsen fenntartható jóléti állam sem teljes foglalkoztatás nélkül. A munka világának dinamikusnak, erősnek és befogadónak kell lennie, aktív támogatás-, és biztonságot garantáló politikák segítségével. Vissza kell hozni azokat a munka világába, aki kikerültek onnan, világos viszonyok és keretek között letisztázva a

jogaikat és kötelezettségeiket. Jól megtervezett és felépített, aktív foglalkoztatási politika a célunk. A fiataloknak meg kell adni a lehető legjobb lehetőségeket a munka világába való belépéshez. A kor alapján történő diszkriminációt és passzivitást fel kell váltani az aktív, befogadó idősödéssel, új lehetőségek nyújtásával az idősebbek munka világában. A munka világának európai dimenziójában a cél világos: a tagállamok és az Európai Unió is a teljes foglalkoztatottság feltételeinek megteremtésén kell dolgozzon, szem előtt tartva a környezetvédelmi szempontokat is figyelembe vevő ún. „zöld” növekedés feltételeit.

Mindezek elérése érdekében kiemelkedően fontosnak tartjuk, hogy sor kerüljön:

- ❖ Új zöld munkahelyek kialakítására
- ❖ Gyakorlati, és nem csak elvi szintű esélyegyenlőség megteremtésére a nők és a férfiak között.
- ❖ Több évre szóló növekedési és beruházási stratégia meghozatalára – amely a koordinált nemzeti, állami beruházásokra koncentrál a prioritásos területeken, mint a gyermekgondozás, a kutatás és fejlesztés
- ❖ A szociális párbeszéd erősítésére, nevezetesen a munkavállalók tájékoztatásával és konzultációs jogát szabályozó munkajog javításán keresztül.
- ❖ Valamint olyan jogszabályok bevezetése, amelyek megvédik a közszolgáltatásokat, köztük az egészségügyi és szociális szolgáltatásokat is.

Mezőgazdaság

Magyarországon ma talán egy ágazat sem szorul annyi reformra, és támogatásra mint a mezőgazdaság, de nincs is talán másik olyan ágazat ami ennyi lehetőséget rejtene magában!

Az utóbbi évtizedekben bolygónk lakossága robbanásszerű növekedésnek indult. A mezőgazdaságnak lépést kell tartania ezzel a növekedéssel, és biztosítani a megfelelő mennyiségű és minőségű élelmiszert.

A ma tapasztalható élelmiszerválság is rávilágít arra a problémára, hogy a mezőgazdaság ma, mint az ország mostohagyereke van jelen a magyar politikában.

Országunk kiváló termőföldjei ellenére az ország lakosságának az egyre növekvő árú import élelmiszereket kell megvásárolniuk!

Annak érdekében, hogy ez a helyzet megváltozzon, és a gazdák versenyképessége javuljon, támogatjuk, hogy a mezőgazdaság egy, a mainál versenyképesebb termelési szerkezetet tudjon megvalósítani. Támogatjuk a nyitást a keleti piacok felé, valamint egy olyan tanácsadó hálózat kiépítését, amely képes a nemzetközi gazdasági helyzetet nyomon követni, és a termelőket tanácsokkal ellátni a versenyképesség megőrzése érdekében!

A magyar mezőgazdaság kiváló minőségű termékeinek csak így tudjuk biztosítani a helyet a piacon!

Kis és középvállalatok támogatása

Ma az ország kis és középvállalkozásai kiemelten veszélyeztetett helyzetben vannak, a bizonytalan gazdasági folyamatok, a likviditási problémák, a megszorítások, valamint a kedvezőtlen adópolitika, csak néhány a külső növekedést gátló tényezők közül.

Fel kell ismernünk, hogy a kis és középvállalkozások kulcsszerepet játszanak a munkahelyteremtésben és a gazdasági növekedésben, ezért szükséges egy széleskörű egyéni szabályozás megalkotása, amely nem csak a piacon maradásukat segíti elő, de versenyképességük javításában is segíti őket.

Alapvető cél a vállalkozói szellem, a vállalkozói kultúra erősítése, valamint kiemelt figyelmet kell fordítani az induló vállalkozások támogatására, kiemelten támogatni kell a nők, a fiatal vállalkozók, a kisebbségek társadalmi integrációját elősegítő vállalkozásokat.

- Támogatjuk ezért:
  - Az üzleti környezet fejlesztését, a vállalkozói felelősség és kultúra térnyerésének támogatását
  - A hátrányos helyzetű régiókban a potenciálisan fejlődőképes vállalkozások kiemelt támogatását,
  - A KKV-k technológiai fejlesztését, mikrohitelekhez jutásának elősegítését,
  - Az adminisztrációs terhek csökkentését,
  - Valamint a verseny tisztaságának biztosítását.

A kis és középvállalatok stratégiai fejlesztése segíti az országot egy olyan mikroökonómiai modell kialakításában, amely a fenntartható fejlődés szolgálatába állítható!

Adópolitika

Mi, szociáldemokraták támogatjuk, egy olyan progresszív adórendszer kidolgozását, amely lehetővé teszi az igazságos újraelosztást, és ezzel hozzájárul a társadalmi különbségek felszámolásához!

A jól kidolgozott adórendszer lendületet ad a gazdasági növekedésnek és munkahelyeket teremt, ezért az adópolitikában hosszú távú tudatosságnak kell érvényesülnie.

A személyi jövedelemadó mai rendszere csak a versenyképességünk folyamatos csökkenéséhez vezet, nem ösztönzi sem a legális munkavállalást, sem a

Továbbá a magyar szabályozás nem teremt egyenlő feltételeket a mezőgazdaság számára sem, így a rendkívül kedvező adottságaink

ellenére sem lehetnek a hazai gazdálkodók versenyképesek, szemben külföldi társaikkal.

Ezért céljaink elérése érdekében támogatjuk:

- A munkát terhelő adók csökkentését, és egy kétkulcsos adórendszer kialakítását,
- a splitting-módszer bevezetését, amellyel kevesebb akadálya lesz a nők munkavállalásának,
- a fogyasztás adóterheinek növelését, 3 kulcsos ÁFA bevezetését, mert ez nem csupán igazságos, de a környezettudatos fogyasztás elterjedését is elősegíti,
- valamint öko-adó bevezetését a környezetet súlyosán károsító tevékenységek esetében.

Pénzpiacok

A Magyarországi Szociáldemokrata Párt kiáll a mellett, hogy a szabad piacok nem mellőzhetik a szociális morált!

Nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy ha minden eladóvá válik, akkor a szociális kohézió fellazul, és a társadalmi-gazdasági rendszerünk összeomlik, ezért a jelenlegi helyzetből okulva támogatjuk egy olyan nemzetközi szervezet létrehozását, amely képes a piaci mechanizmusokat korrigálni.

A jelenlegi, bőrünkön tapasztalt pénzügyi válság is rámutat arra, hogy a pénzpiacok egyre inkább átláthatatlanok, és egyre nehezebb nyomon követni, hogy kik is azok akik a irányítják, felbecsülik, illetve viselik a kockázatokat.

Ez az átláthatatlan, valamint kevésbé, vagy egyáltalán nem szabályozott szektor gyakorlatilag folyamatosan növekedett az elmúlt

húsz évben, jelentős károkat okozva az ország gazdasági működésében

A bizonytalan jelzőloghitelek, amelyek az ingatlanpiac egy rosszul elképzelt működési elvén alapulnak, csupán csak a tünetei annak a sokkal szélesebb pénzügyi válságnak amellyel ma az országunknak szembe kell néznie. Ez a probléma a gazdasági/közgazdasági modellen túl, az alul- vagy egyáltalán nem szabályozott, bármilyen ellenőrzésre alkalmatlan pénzügyi folyamatokban keresendő.

A jelenlegi pénzügyi krízis mindannyiunk számára nyilvánvalóvá teszi, hogy a pénzügyi piacok alkalmatlanok az önszabályozásra, az állami beavatkozás, és szerepvállalás mellett, szükség van egy szabályozó, és felügyelő országos és nemzetközi keretrendszerre, annak érdekében, hogy egy megfelelő intézményrendszer képes legyen a korrekációs mechanizmusok végrehajtására, és a károk orvoslására, illetve enyhítésére!

Ezért mi, szociáldemokraták szorgalmazzuk egy ellenőrző szerv felállítását országaink lakosságának védelme érdekében!

Kutatás fejlesztés

Magyarország fejlődését nem csak a globális világgazdasági hatások, az európai integráció elmélyítése, hanem a belső fejlesztési erőforrások humán tőke, kutatás fejlesztés és innováció, valamint a stratégiai beruházások együttesen határozzák meg a következő évtizedben.

Magyarország kutatás-fejlesztése, technológiai fejlődése, modernizációs beruházásai, innovációs politikája, nemzetközi kereskedelempolitikája, messze el van maradva az európai átlagtól. Ez

a szomorú tény döntő mértékben befolyásolja országunk növekedési-fejlődési korlátait.

A technológiai innováció ma elengedhetetlen feltétele a fenntartható növekedésnek!

Komoly erőpróbát jelent, hogy a versenyképesség megvalósítása mellett a tudományt és a technológiai fejlődést olyan célok elérése érdekében, mint a gazdaság összes területén megvalósuló növekedés, illetve társadalmi téren a szegénységgel, az egészségügyi helyzet romlásával és a környezet károsodásával kapcsolatos problémák megoldásához szükséges erőforrásokkal lássák el.

Mi, szociáldemokraták ezért támogatjuk, hogy Magyarországon a kutatás-fejlesztésre nagyobb rész legyen elkülönítve GDP arányosan a költségvetésből, mert csak az innováció képes arra, hogy új munkahelyeket teremtsen és növelje az ország lakosainak a jólétét, valamint anyagi biztonságát.

Információs társadalom

Magyarországnak ki kell használni kiemelkedő geopolitikai helyzetét, ma rendkívüli lehetőségeink nyílnak arra, hogy az ország Európa logisztikai központjává váljék, és fejlesztve az információs technológiákat, ideértve az e-learning-et, az I-kereskedelmet és az összes informatikai tevékenységet, a kontinens gazdasági szívévé, és energetikai elosztó központjává váljék.

Ma az országunk előtt olyan lehetőségek csilannak meg, amelyek minimális befektetéssel növekedési pályára tudják állítani az országot.

Éljünk a lehetőségeinkkel!

Önkormányzatok, lokális közösségek

A gazdasági globalizáció következtében számottevően csökkent a helyi társadalmak szuverenitása, az állampolgárok életét érintő legfontosabb kérdések feletti döntés joga sok esetben olyan intézmények kezébe került, akik döntéseik érvényesülési helyétől fizikailag távol élnek, és a helyi közösségeket sem ismerik, azok érdekeivel nem képesek azonosulhatnak.

Célunk ezért egy hatékony és működőképes regionális identitáskialakítása, amelyben a lokális közösségek, a helyi cselekvések megerősítésében az önkormányzatoknak meghatározó feladatot kell vállalniuk.

Támogatjuk ezért egy olyan regionális politika kialakítását, amelyben a civil szervezetek, a helyben folytatott képzések, a közhasznú ismeretek biztosítása mind-mind hozzájárulnak egy-egy település- és térségfejlesztő program elindításához, amelynek során a helyi cselekvési erő és a központi támogatások erősíthetik egymást, s mindenképpen a helyben élők, a települések életének jobbítását szolgálják.

A regionális szervezetek feladata, hogy a jelenlegi helyzetet elemezve, újragondolják értékeiket és hiányosságaikat, és ezt alapul véve egy új struktúrát, és átgondolt tevékenységrendszert építsenek ki.

Az esélyegyenlőség megteremtése mind a társadalmi rétegek, mind pedig a térségek vonatkozásában fontos, és évtizedek óta jelenlévő kihívás.

Arra kell fókuszálnunk, hogy az állampolgárok képesek legyenek olyan új képességek megszerzésére, amelyek alapvetően segítik őket a mindennapi életük során, és így könnyebben fel tudják venni a harcot, a szegénységgel, illetve a mélyszegénységgel szemben.

A helyi önkormányzatoknak elő kell segíteniük, ennek a folyamatnak az elindulását, és kiteljesedését, amely képes a helyi hálózatoknak egy sokkal több rétegű szerepet adni, és elősegíti a lakosság azon szemléletmódjának kialakulását, amely a szociális szolidaritást és kohéziót helyezi előtérbe.

KÖRNYEZETVÉDELEM

Az országunk, és a világ lakosságának érdekében össze kell fognunk, és meg kell valósítanunk, egy hatékony környezetgazdálkodást!

Az árvizek, a savas eső, az erdőtüzek, az ökoszféra mind-mind súlyosan károsító tényezők, nem önmaguktól alakultak ki, hanem antropogén hatások következményeként, ezért is tartjuk kiemelkedően fontosnak az állampolgárok egyéni választásait a környezetvédelem területén, és a következő generáció környezettudatos nevelését.

Ennek érdekében a környezetvédő szervezetekkel karöltve támogatjuk a természetbarát termékek forgalmazását, és környezetbarát előállítási láncok kiépítését.

Az ökoszféra védelme

További sürgető problémákat fed le a fenntartható fejlődés és a globális felelősségvállalás kérdése. Jelenleg az a cél, hogy a Földet a jelenlegi állapotában adjuk át a következő generációnak, ehhez viszont mindenkinek együtt kell cselekednie az éghajlatváltozás megállításában, hiszen ez az egyetlen lehetőség.

Önmérsékletet kell tanúsítania mindannyiunknak nemcsak a szennyezésben, de a fogyasztás területén is, hiszen ezt a két tényezőt nem lehet egymástól elkülöníteni!

Hatékony környezetgazdálkodásra van szükség, és a « *szennyező felel, és fizet* » elve megfelelő érvényre juttatására.

Az ökológiai katasztrófa elkerülése érdekében számos területen együtt kell cselekednünk:

-meg kell valósítanunk a környezetbarát termelési és gazdálkodási formákat, meg kell őriznünk a természeti erőforrásokat!

-el kell érünk a Kiotói Egyezmény céljait az üvegházgázok kibocsátásának csökkentése érdekében, valamint tovább kell fejlesztenünk és teljesítenünk a WHO irányelvein alapuló nemzeti kötelezettségeket a levegő minőségére vonatkozóan!

-meg kell akadályoznunk, hogy a természetes erdők összeterülete tovább zsugorodjon, valamint véget kell vetni a vízkészletek túlzott kimerítésének!

-erősítenünk kell a kormányzatok, a gazdasági szektor és a civil társadalom együttműködését!

Mindezek érdekében támogatjuk azt az elképzelést, hogy be kell vezetni az országokban az olyan könyvelést, amely beépíti a környezeti költségeket is: a nemzeti jövedelem három fő tulajdonosa eddig az állampolgárok, a gazdaság, valamint az államháztartás volt, ezt ki kell bővíteni a környezetvédelemmel is! A gazdasági növekedés GDP-ben kifejezett mutatóit ki kell egészíteni a társadalmi és környezeti költségekkel!

Fenntartható energiaellátás

A klímaváltozás hatásainak megelőzése érdekében támogatjuk a megújuló energiaforrások használatát, különös tekintettel a biomasszára, és az energianövényekre. Ennek érdekében szükségesnek tartjuk az energianövények szabályozott és ösztönzött termelését.

A kétkedés helyett aktív klíma- és energiapolitikára van szükség a zöld növekedési stratégia kulcsaként.

Európa, és Magyarország energia- és klíma kihívása széleskörű és egységes politikai fellépést igényel, amely figyelembe veszi a társadalmi igazságosság, a környezet védelme és a gazdasági fejlődés követelményeit.

A következő tíz-tizenkét év döntő fontosságú. A növekvő energia árak legjobban a legszegényebbeket sújtják. A globális felmelegedés hatásai felerősítik a társadalmi igazságtalanságokat Magyarországon, Európán belül és a világ többi részén is.

Az energiai kihívás ráirányítja a figyelmet a természeti erőforrások fenntartható használatára, amellyel megteremthetjük a gyermekeink számára a tiszta és zöld környezetet.

Nem lehet elégszer hangsúlyozni a környezeti fenntarthatóság gazdasági és társadalmi imperatívuszát!

KÜLPOLITIKA

Mi, szociáldemokraták hiszünk abban, hogy Magyarországnak előnyt kell kovácsolnia speciális földrajzi elhelyezkedéséből fakadó helyzetéből. Magyarország erősebb pozícióra tehet szert a régióban és így Európában is, mind politikai, mind gazdasági értelemben, ha folytatja a Visegrádi-országok közti, hosszú történelmi hagyományokra épülő és közös gyökerekkel bíró különleges együttműködést, illetve tovább erősíti azt; ha új dinamikát visz e fontos kapcsolatrendszerbe, sőt ha idővel kibővíti az Európa Unió felé tartó Ukrajnával, illetve a Balkán-félsziget államaival való kooperációjával is.

Jól átgondolt, kidolgozott, gondosan ápoltságpolitikával, a határokon túlra került magyar állampolgárok helyzete is javítható és a hazánk számára olya fontos magyar-magyar kapcsolatok is erősíthetők és szélesíthetők. Ennek érdekében mi, szociáldemokraták támogatjuk az erdélyi és a vajdasági magyar kisebbséggel való intézményes politikai együttműködések és közös munkát, együttes gondolkodást.

Hiszünk abban, hogy közös, határokon átnyúló oktatási-kulturális programokkal, uniós pályázatokon való közös részvétellel tovább gazdagítható e viszony, amelyből valamennyi részes ország és egész Európa profitálhat.

A magyar-magyar kérdés kapcsán nemzeti konszenzust kell teremteni a pártok között, nem lehet, hogy kisajátítsa politikai érdekből egyik vagy

másik politikai erő, e mindannyiunk számára oly fontos kapcsolatrendszert.

Ezért, mi szociáldemokraták azt valljuk, hogy:

- Az Európai Unió jövője szempontjából kiemelkedő fontosságú az állampolgárok európai identitásának erősítése, valamint a szoros kapcsolat az állampolgárok között.
- Az Európai Unió tagállamainak össze kell fogniuk a szervezett bűnözés, valamint a terrorizmus ellen. A béke megőrzése, és elősegítése az emberiség alapvető érdeke. Ennek érdekében az Európai Unió határainak veszélyeztetése esetén, egyesült erővel kell összefognunk.
- A gazdaság fejlődése szempontjából elengedhetetlenül fontos a jó infrastruktúra megteremtése, ezért támogatjuk a Trans-Európai Közlekedési Hálózat (TENT) fejlesztését, addig amíg az a gazdasági fejlődést, és az állampolgárok érdekeit szolgálja.
- Támogatjuk a kölcsönös gazdasági előnyökön, és közös biztonsági szerepvállaláson nyugvó jószomszédi viszonyt az unión kívüli szomszédos országokkal, valamint Oroszországgal, és a világ többi részével.
- Szükségesnek tartjuk továbbá a határon túl élő magyar kisebbség egyéni és kollektív jogainak szabályozását a nemzetközi normák és alapelvek mentén.

EGYÜTTMŰKÖDÉSI POLITIKA

Mi szociáldemokraták hiszünk abban, hogy megvan minden lehetőségünk ahhoz, hogy ne áldozatként várjuk, hanem magunk formáljuk a jövőnket. A közös együttműködés sikere nem múlhat a politikai akarat hiányán!

Magyarország, az Európai Unió, és minden ország a Földön meghatározó pillanathoz érkezett, össze kell fognunk, hogy megelőzzük a nemzetközi, és a hazai pénzmosást, kábítószer kereskedelmet, hogy visszaszorítsuk a terrorizmust és az embercsempészetet!

Ki kell alakítsunk egy hatékony migrációs politikát, amelynek célja az, hogy a bevándorlókat tisztességes elbánásban részesítse, illetve partneri viszonyt alakítson ki a származási országokkal, hogy közös fejlesztésekre nyíljon lehetőség.

De nem csak európai és globális viszonyrendszerben kell megvalósítanunk ez együttműködést! Ma az országunk nem hasonlítható egyetlen fejlett politikai kultúrájú országhoz sem! Széthúzást tapasztalunk a pártok, a szakszervezetek, az érdekképviselői szervek, a és a civil szervezetek között is! Ez nem csak tűrhetetlen de végtelenül káros is Magyarország jövőjére nézve!

Mi szociáldemokraták igyekszünk jó példával szolgálni ebben, és nem győzzük hangsúlyozni a közös akarat, az összefogás erejét!

Ezért támogatunk minden olyan törekvést, amely az együttműködésre épít, egymás kölcsönös tiszteletben tartásával, politikai identitásának megőrzésével, egy élhetőbb jövő kiépítésének érdekében!

Fogjunk össze, és tekintsünk biztossággal a jövő felé!

